

عنوان مقاله:

اهمیت خشک دار برای موجودات Saproxylic و لزوم استفاده از واژه فارسی "خشک داری"

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات جنگل و صنوبر ایران، دوره 32، شماره 2 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

راضیه رفیعی جاهد - نویسنده مسئول، مروج- پژوهشگر پسا دکترا، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

خسرو ثاقب طالبی - استاد، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

محمد ابراهیم فراشیانی - استادیار پژوهش، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

جمشید اسلام دوست - فارغ التحصیل دکترا، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: جنگل ها، یکی مهم ترین منابع تنوع گونه ای در زیست کره هستند که نقش مهمی در حفاظت از گونه های در معرض خطر انقراض ایفا می کنند. جنگل های هیرکانی با داشتن مجموع ۱۱۵ گونه گیاهی بومی از بارزش ترین بوم سازگان های کشور و جهان محسوب می شوند. خشک دار (Deadwood)، یکی از مشخصه های مهم ساختاری این جنگل های طبیعی است. خشک دارها به عنوان درختان زیستگاهی، نقش مهمی در حفظ تنوع زیستی دارند. به طوری که بخش زیادی از حشرات جنگل را قاب بالان Saproxylic تشکیل می دهند. Saproxylic گونه هایی از بی مهرگان هستند که در طی بخشی از حیات خود به چوب های در حال پوسیدن، خشک دار (سرپا یا افتاده)، قارچ ها و موجودات دیگر ساکن این خشک دارها وابسته هستند. در پژوهش پیش رو، لزوم جایگزینی واژه پیشنهادی «خشک داری» به جای واژه Saproxylic بررسی و تحلیل می شود. مواد و روش ها: روش کار در این پژوهش به صورت بررسی پژوهش های انجام شده و نیز تحقیقات نویسندگان پژوهش پیش رو در ارتباط با طرح جامع تنوع گونه های Saproxylic شمال ایران بوده است. بر همین اساس، پژوهش پیش رو به بررسی و تحلیل مهم ترین دلایل استفاده از واژه فارسی خشک داری به جای Saproxylic در هفت مورد مختلف شامل بررسی تخصصی واژه Saproxylic، بررسی تمایز بین گونه های اجباری (Obligate) و اختیاری (Facultative) خشک دار، برآورد گونه های مرتبط با خشک دار، تحلیل متغیرهای موثر بر فراوانی افراد قاب بالان خشک داری، رابطه بین از دست رفتن تنوع زیستی موجودات خشک داری با فقدان حضور خشک دار، جنگل کاری ها و موجودات خشک داری و مقایسه واژه خشک داری با واژه های دیگر تفکیک شد. نتایج: بررسی تخصصی واژه Saproxylic نشان داد که این اصطلاح، اساس ارزیابی تنوع زیستی در خشک دار را نشان می دهد و توصیفی برای حشرات ساکن در چوب در حال پوسیدگی است. موجودات Saproxylic (از اینجا به بعد: خشک داری) به دوروش مستقیم و غیرمستقیم از خشک دار به عنوان منبع انرژی یا زیستگاه استفاده می کنند. ۲۰ تا ۲۵ درصد حشرات ساکن جنگل از گونه های مرتبط با خشک دار هستند. نتایج بررسی متغیرهای موثر بر فراوانی افراد قاب بالان خشک داری نشان داد که حجم خشک دار، درجه پوسیدگی آن و حجم درختان زنده، اثر معنی داری بر فراوانی افراد قاب بالان خشک داری دارند. همچنین، در پژوهش های مختلف، رابطه بین از دست رفتن تنوع زیستی موجودات خشک داری با فقدان حضور خشک دار گزارش شده است. به طور ی که همواره محل نصب تله ها (پنجره ای و گودالی) برای بررسی موجودات خشک داری در محل حضور خشک دار بوده است. ازسوی دیگر، اگرچه جنگل کاری های با هدف تولید چوب از مهم ترین منابع تولید چوب در سطح وسیع هستند، اما اثری از حضور خشک دار و در نتیجه، حضور گونه های خشک داری به طور مشخص در این مناطق در مقایسه با جنگل طبیعی وجود ندارد. هرچند معنی لغوی خشک دار، درخت خشک شده است، باین حال در طبیعت و در واقعیت، خشک دار همیشه درخت کامل خشک شده نیست. در موارد زیادی فقط بخشی از تنه یا تاج درختان خشک می شود و بخش های دیگر درخت سالم است، اما این واژه ...

کلمات کلیدی:

تنوع زیستی، جنگل کهن رست، خشک دار، واژه سازی تخصصی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2072479>

